



TORSTEN BENGTTSSON



SIDAN 1

Andra världskriget

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

Boken handlar om andra världskriget. Vi får veta varför Tyskland startar krig mot alla länder omkring sig. Vi får veta varför Sverige inte väljer sida under kriget och vad Auschwitz var. Vi får också lära oss fakta om andra ställen i världen där det blev krig samtidigt som det var krig i Europa.

LGR 11 CENTRALT INNEHÅLL

- Lässtrategier för att förstå och tolka texter från olika medier samt för att urskilja texters budskap, både de uttalade och sådant som står mellan raderna. (SV åk 4-6)
- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel tankekartor och stödord. (SV åk 4-6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läs och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.
- Anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang.

LGRS 11 CENTRALT INNEHÅLL

- Lässtrategier för att avkoda och förstå texter (SV åk 4-6)
- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel tankekartor. (SV åk 4-6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Tala och samtala i olika sammanhang.
- Läs, förstå och reflektera över olika texter.
- Skriva texter för olika syften och mottagare.



SAMMANFATTA TEXT

Ett stort ordförråd underlättar läsförståelse. Detta är ett sätt att arbeta med textens ord.

Instruktion

Låt eleverna välja tre ord ur texten. Läraren skriver orden i de översta rutorna. Sedan ska eleverna göra en lista på allt som de kommer att tänka på när de hör orden. Ni kan komma på orden gemensamt och sedan skriver eleverna sina tankar. Låt därefter eleverna jämföra med en kompis innan ni slutligen diskuterar orden i gruppen.

TIDSLINJE

När ni har läst om andra världskriget, har det dykt upp en massa saker som har hänt. Eleverna ska nu rita en tidslinje med viktiga händelser. Låt eleverna arbeta i grupper. De ska välja ut några händelser som de tycker är viktiga och hitta bilder som passar till händelserna. Sedan redovisar grupperna för klassen och motiverar varför de har valt just dessa händelser.

NYHETSARTIKEL

Eleverna ska låtsas att de är reportrar på en tidning. De ska skriva en "nyhetsartikel" om en händelse från andra världskriget med exempelvis de här rubrikerna:

- Kristallnatten
- Dagen då kriget tog slut
- Hitler dör

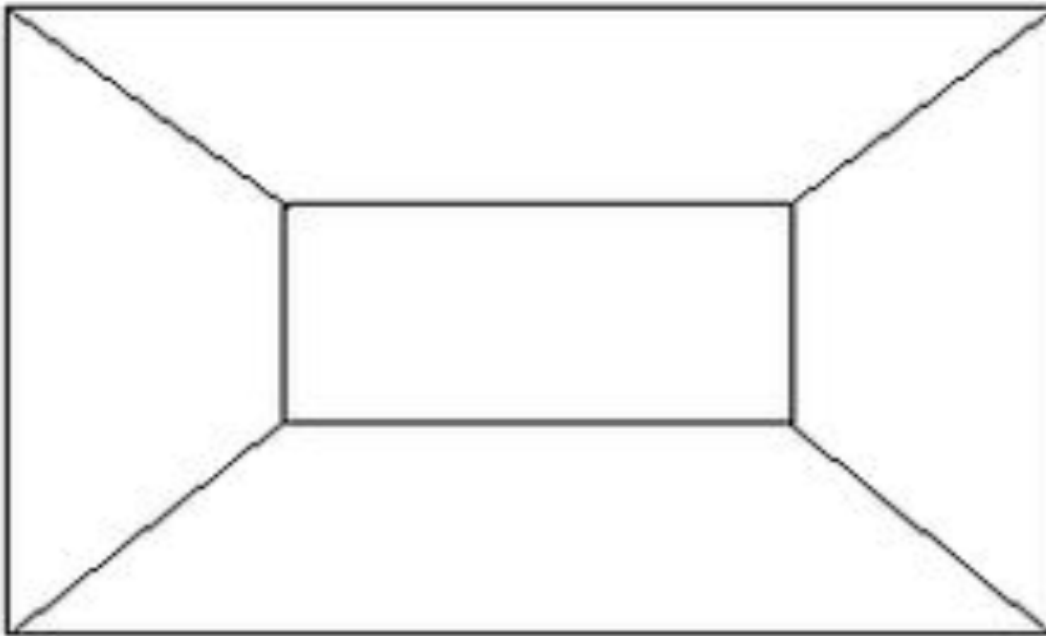


MÖTAS PÅ MITTEN

Dela in eleverna i grupper om fyra. Ge varje grupp ett A3 papper som du har delat in i fyra fält samt ett fält i mitten (se nedan). Längst upp på pappret skriver du: Vad i boken tyckte du var intressant?

Elevernas uppgift är att under 5 minuter enskilt fundera över frågan du skrivit överst på pappret och skriva ner sina tankar i var sitt fält.

När fem minuter har gått berättar alla i gruppen för varandra vad de har skrivit upp. Saker som gruppen har gemensamt skrivs i mitten. Om någon elev har skrivit något som de andra inte har skrivit, men som de håller med om, kan detta också skrivas i mittenfältet. Avslutningsvis får en elev i varje grupp läsa upp det som står i mitten för den stora gruppen.





FACIT

Läsförståelse

Frågor på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

1. När började andra världskriget och när slutade det?
Andra världskriget började 1939 och det slutade 1945.
2. Vad berättar Max att barnen i Tyskland fick göra efter skolan under andra världskriget?
Barnen fick gå i en skola som hette Hitlerjugend när den vanliga skolan var slut. Här fick de lära sig att skjuta med vapen för att de skulle bli soldater i armén.
3. Vem startade andra världskriget?
Adolf Hitler och hans nazistparti i Tyskland startade andra världskriget.
4. Vad är en diktator?
En diktator är en ensam ledare som bestämmer allt i ett land.
5. Nazisterna trodde att människorna var uppdelad i olika raser. Vilken ras tyckte de var bäst?
Nazisterna tyckte bäst om den ariska rasen.
6. Varför brändes vissa böcker på bål under andra världskriget?
Nazisterna brände de böcker som de inte tyckte om.
7. Varför kallas natten mellan den 9 och 10 november 1938 för Kristallnatten?
Nazisterna krossade tusentals fönsterrutor på judiska butiker. Natten kallas för Kristallnatten efter allt glas som låg krossat på gatorna.
8. Vad menas med ett blixkrieg?
Tyskland hade en armé med moderna vapen. De hade en speciell taktik. De anföll med flygplan och stridsvagnar som kunde köra snabbt. Detta kallades för blixkrieg.
9. Varför trodde många att Sverige var på Tysklands sida under andra världskriget?
Tyskland krävde att få skicka soldater och krigsmaterial på järnväg genom Sverige. Då vågade inte den svenska regeringen säga emot. Man ville inte bli ovän med Tyskland. Sverige sålde också järnmalm från svenska gruvor till Tyskland. Järnet blev till vapen i de tyska fabrikena. Detta fick många att tro att Sverige var på tyskarnas sida.
10. Hur räddades de brittiska soldaterna från Dunkirk?
De brittiska soldaterna räddades genom att britten åkte med tusentals små båtar från Storbritannien till Dunkirk och lyckades ta hem soldaterna.
11. Vilket land anföll Tyskland efter att de hade försökt inta Storbritannien?
Tyskland anföll Sovjetunionen efter att de hade försökt inta Storbritannien.
12. Vilka länder krigade USA mot under andra världskriget?
USA krigade mot Japan och Tyskland under andra världskriget.
13. Hur många människor dog i Europa under andra världskriget?
Under andra världskriget dog över 40 miljoner människor i Europa.
14. När kapitulerade Tyskland?
Tyskland kapitulerade den 8 maj 1945.



15. Varför var judarna tvungna att bära gula davidstjärnor på sina jackor?
Judarna var tvungna att bära gula davidstjärnor för att alla skulle kunna se att de var judar.
16. Vilka människor var mindre värda enligt nazisterna?
Judar, romer, afrikaner och andra folkslag samt människor med funktionsnedsättningar och homosexuella var mindre värda.
17. Vad är ett koncentrationsläger?
Ett koncentrationsläger är ett fängelse och ett arbetsläger där stora grupper blev inlåsta på obestämd tid.
18. Varför dog många människor i Hiroshima och Nagasaki?
Många människor dog för att USA släppte en atombomb över dessa två städer.
19. Varför bildades FN?
FN bildades för att förhindra nya krig. FN vill att alla länder ska samarbeta för fred och en bättre värld.

Frågor mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

20. Hur många år efter första världskriget slut började andra världskriget?
Andra världskriget började 21 år efter första världskrigets slut.
21. Varför förklarade Storbritannien och Frankrike krig mot Tyskland?
Storbritannien och Frankrike förklarade krig mot Tyskland för att det var rädda att de skulle bli invaderade av Tyskland.
22. Hur många länder räknar du med att Tyskland erövrade under andra världskriget?
Eget svar.
23. Storbritannien har en premiärminister. Vad kallas en sådan person i Sverige?
En sådan person kallas statsminister.
24. Tyskland invaderade Storbritannien under andra världskriget, Vad hade britterna som inte tyskarna hade när de blev invaderade?
Britterna hade snabba nya jaktplan, Spitfire. De hade även radar som gjorde att de kunde upptäcka flygplan innan man kunde se dem.
25. Nämn en skillnad mellan FN och EU.
Ett exempel på en skillnad är att FN handlar om hela världen medan EU handlar om länderna i Europa.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge egna svar)

26. Varför tror du att kriget hette första och andra världskriget?
Eget svar.
27. Ta reda på vad motsatsen till en diktatur är.
Motsatsen till en diktatur är demokrati.
28. Varför tror du att Sverige inte ville bli ovän med Tyskland?
Eget svar.
29. Vad tror du var anledningen till att USA krigade mot Tyskland?
Eget svar.



30. Varför tror du att det är bra att fly ner i en källare för att komma undan bomber?
Eget svar.
31. På sidan 27 står det att Tyskland har kapitulerat. Vad tror du att ordet kapitulera innebär?
Eget svar.
32. Varför tror du att så många människor har hört talas om Auschwitz?
Eget svar.